

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Cvičení k pravopisným jevům - ČJL

Pracovní list 19

Autoři: Jan Werich, Jiří Voskovec (text) Jaroslav Ježek (hudba)

Těžká Barbora, písňový text - umělecký text (ukázka)

CONASVĚTĚMÁMRÁDNEDÁMSIBRÁTNEŽSLUMPYTANCOVATTOSECHCIRADĚJPRÁT!
NEBUĎTELIDÉHLUŠÍANASTAVTEUŠÍ!
CHCEMEVÁSNAMOUDUŠIUPŘÍMNĚVAROVAT!
NEMÁTEANI ZDÁNÍŽEJSOUSVÁMIPÁNIFALEŠNĚHRAJÍSVÁMICHTEJÍVÁSOSBEHRÁT! (...)

Úkoly:

1. Upravit formálně i obsahově text dle platných pravidel pravopisu a interpunkce.
2. Stanovit, o jaký literární útvar se jedná.
3. Vyjádřit hlavní myšlenku textu.
4. Zařadit text do doby jeho vzniku, v čem spočívá nadčasovost textu.
5. Určit, jaký druh vět v textu převažuje. Proč?

Autoři: Jan Werich, Jiří Voskovec

Smoking revue, „Pověst o propasti Macoše“ – umělecký text (ukázka)

(...)

Voskovec: Já jsem slyšel pověst, která se k tomu víže a zdá se mi velmi pravděpodobnou. Tady nad námi
měl totiž pást jeden jistej vovce...

Werich: Von měl pást, ale nepás, známe to...

Voskovec: Ne, von pásł ovce a přišla na něj noc. Tak si lehl do závěje, a to se rozumí, chtělo se mu spát.
Noc byla a nikde nic. Řekne si: Já usnu a zmrznu. To bych byl blázen!

Werich: No samo sebou!

Voskovec: Tak co bych usínal? Zmrznu hned! A taky zmrznu. No, a od té doby se to tu jmenuje macocha.

Werich: Tomu nevěřte, to je konkurenční žvást. Věci se měly náhodou úplně jinak. To jednou karel IV. jel
na hon. Ale stalo se, že jednoho jelena ne a ne dohonit. Vtom se mu zjeví Hubertus, jak pere
prádlo. karel IV. vida, že to není samo sebou...

Voskovec: pokládá Hubertusa za Boženu...

Werich: správně, a chce ho pojmut za choť. Hubertus se lekne a padne do pramene. Jen ho vytáhnou,
vyjde z něho vířdelní kámen. Z čehož se dá soudit, že macocha byla objevena daleko později než
Karlovy vary. (...)

Úkoly:

1. Převést dramatický text do současné podoby spisovné češtiny.
2. Charakterizovat autorský jazyk.
3. Doplnit do textu přímou řeč, upravit a opravit psaní velkých písmen.
4. Najít v textu slova složená.
5. Analyzovat stavbu slov: úplně, pověst, pojmut, objevena, nevěřte.
6. Převyprávět příběh vlastními slovy.
7. Vyjádřit, v čem tkví autorské mistrovství vyjadřování W+V.

Autor: V. Holzkecht

Jaroslav Ježek & Osvobozené divadlo, Rub a líc – neumělecký text (ukázka)

(...) Mot-ve-m je ztráta pam-ti a tedy i dvojí různ- život t-hož člov-ka před -razem a po něm. D-j čerpá
z d-lnick-ho boje proti sobeck-mu zam-stnavatel- a spojuje otázku soc-ální s pol-tickou. Ve hře ubrán-
skup-na d-lníků demokraci- před nach-stan-m přepadem fašist-. Pozad-m nám-tu jsou současné ud-losti:
v kv-tnových volb-ch z-skala Henleinova -trana 44 mand-tů ve sn-movně a 25 v senát-; v červnu v-hlásila
na sje-du v -ebu požadavek samospr-vy -ěmců. Každý v-děl, že se ch-stá zničen- státu. (...)

Úkol:

1. Doplnit chybějící části slov v textu, zdůvodnit pravopisné jevy.